

A בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of ק"א דף of יבמות
The topics we will learn about include.

התראה is when a warning is given that if you do a certain action you will be חייב a certain punishment, but it is not certain that doing that action will make him liable for that עונש. There is a Machlokes whether this is a valid התראה.

The Machlokes regarding חליצה בשלשה, Chalitzah must be performed before three men.

A

התראה ספק

The Machlokes regarding
חליצה בשלשה

B ב"ד מנוקים מכל מום
A member of Bais Din may not have a blemish

The instances in which a גר is eligible to be a דיין, a judge

B

ב"ד מנוקים מכל מום

When a גר may be a
דיין

1 So let's review

The Mishnah in the previous Daf taught regarding a ספק בן תשעה לראשון בן שבעה לאחרון ופטור על מכתו ועל קללתו של זה ושל זה He is not liable for hitting or cursing one of the fathers, because he may not be his father.

The Gemara elaborates:

תנו רבנן
הכה זה וחזר והכה זה
קלל זה וחזר וקלל זה
קלל שניהם בבית אחת
הכה שניהם בבית אחת
חייב

If the ספק hit or cursed both fathers consecutively or simultaneously, he IS liable. He certainly transgressed, because one of them is his father.

1 From the previous Daf

ספק בן תשעה לראשון
בן שבעה לאחרון
ופטור על מכתו ועל קללתו של זה ושל זה

תנו רבנן

קלל	הכה	קלל זה	הכה זה
שניהם	שניהם	וחזר	וחזר
בבית אחת	בבית אחת	וקלל זה	והכה זה

חייב
Because one of them is his father

2 רבי יהודה אומר

בבית אחת חייב
בזה אחר זה פטור

He is only liable if he did it simultaneously, because it is התראת ודאי. It is a valid warning, because he will certainly be עובר if he proceeds.

However, he is not liable if he did it consecutively, because it is התראת ספק, a questionable warning, because each time it is not certain that he will be עובר if he proceeds, and Rebbe Yehuda holds

התראת ספק לא שמה התראה

And the תנא קמא holds

התראת ספק שמה התראה

2 רבי יהודה אומר

קלל	הכה	קלל זה	הכה זה
שניהם	שניהם	וחזר	וחזר
בבית אחת	בבית אחת	וקלל זה	והכה זה

בבית אחת חייב
because it is התראת ודאי

בזה אחר זה פטור
because it is התראת ספק
התראת ספק לא שמה התראה

3 The Gemara then cites a Braisa which quotes another version of Rebbe Yehuda's opinion;
 רבי יהודה אומר
 פטור בבת אחת
 He is not liable even if he did it simultaneously.

מאי טעמא דמאן דפטור
 אמר רבי חנינא
 נאמר ברכה למטה
 ונאמר ברכה למעלה
 We derive
 ומקלל אביו ואמו מות יומת
 From
 איש איש כי יקלל אלקיו ונשא חטאו

מה למעלה שאין בה שותפות
 אף למטה שאין בה שותפות
 Just as regarding ברכת השם, the One and Only, it is directed
 at a definite One, so too, regarding אב קללה, it must be
 directed at a definite father.
 ואיתקש הכאה לקללה
 מכה אביו
 Therefore, although he certainly hit or cursed his father, he
 is NOT liable.
 =====

4 The משנה also taught where both fathers are כהנים
 עולה במשמרו של זה ושל זה
 And the Gemara adds;
 עולה בעל כרחו
 Both משמרות can compel him to do the Avodah
 משום פגם משפחה
 Because, if he refrains from the Avodah people might
 think that he is a חלל ופסול לעבודה, unfit to do the Avodah,
 which would reflect badly on the entire Mishmar.

הדרך עלך נושאים על האנוסה
 We have B"H completed the Eleventh Perek of מסכת
 מצות חליצה, and will begin the Twelfth Perek,
 B'ezras Hashem.
 =====

5 Zogt Di Mishna

מצות חליצה בשלשה דיינין

The Mitzvah of Chalitzah must be performed in the presence of a Bais Din consisting of three men who are judges

ואפילו שלשתן הדייטות

Even if the three men were merely laymen

The Gemara explains that the Mishnah, nevertheless, used the word דיינין to teach

דבעינן בשלשה שיודעים להקרות

כעין דיינין

The laymen must be similar to judges, minimally, in that they are fluent in לשון הקודש, to assist the Yavam in reciting the words as written in the Torah.

רבי יהודה אומר חמשה

A Braisa cites רבי יהודה who disagrees, and says that Chalitzah must be performed in the presence of five men.

The Gemara explains

טעמא דת"ק

The source of the Tanna Kamma for three men is in the Pasuk

ועלתה יבמתו השערה אל הזקנים

זקנים שנים

The pluralized word זקנים refers to two men.

ואין ב"ד שקול

מוסיפין עליהן עוד אחד

And since a Bais Din cannot be composed of an even number, another man is added.

הרי כאן שלשה

רבי יהודה says that the זקנים refers to four men;

זקני שנים זקנים שנים

Since the word זקני is sufficient to indicate two men, the extended word זקנים indicates another two men

ואין ב"ד שקול

מוסיפין עליהן עוד אחד

And since a Bais Din cannot be composed of an even number, another man is added.

הרי כאן חמשה

6 The Gemara says that the Tanna Kamma and רבי יהודה disagree in the sources of several Halachos:

-1-

אפילו הדייטות

Chalitzah can be performed even before a Bais Din of laymen.

According to the תנא קמא it is derived from זקני זקנים.

According to רבי יהודה it is derived from the Posuk

ואמרה מאין יבמי להקים לאחיו שם בישראל

The word בישראל teaches

ישראל כל דהו

Any Yisroel

אפילו הדייטות

5 מצות חליצה

רבי יהודה חמשה

תנא קמא שלשה דיינין

ואפילו שלשתן הדייטות

דבעינן בשלשה שיודעים להקרות כעין דיינין

הזקנים

שנים שנים

ואין ב"ד שקול מוסיפין עליהן עוד אחד הרי כאן חמשה

ועלתה יבמתו השערה אל הזקנים

שנים

ואין ב"ד שקול מוסיפין עליהן עוד אחד הרי כאן שלשה

6 רבי יהודה תנא קמא

אפילו הדייטות

זקני זקנים

ואמרה מאין יבמי להקים לאחיו שם בישראל

שלא כל דהו אפילו הדייטות

7 -2-
 שיענו כולם חלוץ הנעל
 All present during Chalitzah repeat the words חלוץ הנעל

According to the Tanna Kamma it is derived from the word בישראל in the Pasuk
 ונקרא שמו בישראל בית חלוץ הנעל
 Yisroel shall call out the words חלוץ הנעל.
 According to רבי יהודה it is derived from the word ונקרא.

7

②

שיענו כולם חלוץ הנעל

ונקרא שמו בישראל תנא קמא

רבי יהודה בית חלוץ הנעל

8 -3-
 They both agree to the source of the Halachah
 דצריכי דייני למיחזי
 רוקא דקא נפיק מפומא דדיבמה
 Bais Din must see the saliva that emits from the mouth of the Yevama, because the Pasuk states;
 ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים
 וחלצה נעלו מעל רגלו
 וירקה בפניו
 The Yevama encounters the Yavam before the eyes of Bais Din, she removes his shoe, and spits before him.
 The words ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים and וירקה בפניו teach that the רוק must be seen by Bais Din.
 =====

8

③

דצריכי דייני למיחזי
 רוקא דקא נפיק מפומא דדיבמה
 Bais Din must see the saliva that emits from the mouth of the Yevam

ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים וחלצה נעלו מעל רגלו וירקה בפניו

The רוק must be seen by Bais Din

9 Regarding the number of דיינים, the Gemara questions both opinions from the Pasuk
 וקראו לו זקני עירו ודברו אליו
 The Bais Din summons the Yavam, and they speak to him.
 וקראו שנים
 ודברו שנים
 Each word indicates two men. If so,
 לר' יהודה הרי כאן תשעה
 According to רבי יהודה, a total of nine men ought to be required?
 לרבנן הרי כאן שבעה
 And according to the Tana Kama, a total of seven men ought to be required?

9

?

וקראו לו זקני עירו ודברו אליו

אנים

אנים

?

If so...

לרבנן הרי כאן שבעה

לר' יהודה הרי כאן תשעה

10 The Gemara answers that these words are the sources for other Halachos.

The words וקראו לו teach

ולא שלוחם

The Yavam is summoned by Bais Din only, not by their messenger.

The words ודברו אליו teach

שמישיאין לו עצה ההוגנת

The Bais Din offers the Yavam sound advice:

שאם היה הוא ילד והיא זקנה

הוא זקן והיא ילדה

If one is young and the other is old, Bais Din advises him to perform Chalitzah, because,

כלך אצל שכמותך

ואל תכניס קטטה לתוך ביתך

You are better off marrying a woman your age, to prevent strife.

=====

10 These words are the sources for other Halachos

וקראו לו
 זקני עירו
 ודברו אליו
 ואלא שלוחם
 למשיאין לו
 עצה ההוגנת

לאם היה הוא ילד והיא זקנה
 הוא זקן והיא ילדה

כלך אצל שכמותך - ואל תכניס קטטה לתוך ביתך
 Marry a woman your own age, to prevent strife

11 אמר רבא אמר רב נחמן
 הלכה חליצה בשלשה
 הואיל וסתם לן תנא כוותיה
 The final ruling is that three men are sufficient for Chalitzah, because it is mentioned in the Mishnah anonymously, and the הלכה כסתם משנה

The Gemara asks;

אי הכי מיאון נמי תנן

Regarding מיאון, the Mishnah in Masechta Sanhedrin states anonymously;

המיאון והחליצה בשלשה

מיאון Three men are sufficient for both Chalitzah and

However, in a Braisa it is stated

והתניא מיאון

ב"ש אומרים ב"ד מומחין

מיאון must be performed before a Bais Din of expert judges.

וב"ה אומרים בב"ד ושלא בב"ד

מיאון may be performed even before two men. However,

אלו ואלו מודים שצריך שלשה

Both agree that מיאון requires three men.

ר' יוסי בר' יהודה ור' אלעזר ברבי יוסי מכשירין בשנים

מיאון is sufficient before two men.

ואמר רב נחמן הלכה כאותו הזוג

And אמר רב נחמן says the final ruling is in accordance with this pair, that two men are sufficient.

Why isn't the הלכה in accordance with the משנה that says בשלשה, three men are required?

11 אמר רבא אמר רב נחמן
 הלכה חליצה בשלשה
 הואיל וסתם לן תנא כוותיה

?

אי הכי מיאון נמי תנן
 המיאון והחליצה בשלשה

והתניא מיאון

ר' יוסי בר' יהודה ור' אלעזר ברבי יוסי מכשירין בשנים	ובית הלל אומרים בב"ד ושלא בב"ד	בית שמאי אומרים ב"ד מומחין
---	--------------------------------------	----------------------------------

ואין רב נחמן
 לאכב כאותו הזוג
 אלו ואלו מודים שצריך שלשה

Why isn't the הלכה in accordance with the משנה that says בשלשה

?

12 The Gemara answers that the Halachah of חליצה בשלשה is based on the סתם of Masechta Sanhedrin הואיל וסתם במקום מחלוקת
 Where חליצה בשלשה is mentioned anonymously even where רבי יהודה disagrees regarding other Halachos; דתנן סמיכת זקנים ועגלה ערופה בשלשה דברי רבי יוסי
 Three men are sufficient for both appointing Sanhedrin, and עגלה ערופה.
 ר' יהודה אומר בחמשה
 Five men are required.
 The Mishnah then states; החליצה והמיואנין בשלשה
 Three men are sufficient for both Chalitzah and מיואון.
 The Gemara concludes:
 ולא קפליג ר' יהודה
 Since רבי יהודה does not argue that החליצה בחמשה,
 ש"מ הדר ביה
 We must conclude that he retracted, and agrees that חליצה בשלשה.
 The Gemara says that although the Halachah is that חליצה בשלשה,
 רב פפא עבד עובדא בחמשה
 רב פפא would have Chalitzah performed in the presence of five men.
 לפרסומי מילתא
 To publicize that this woman did Chalitzah, and that she may now marry anyone, aside for a Kohen
 =====

12

המיואון והחליצה בשלשה
 הואיל וסתם במקום מחלוקת
 רתנן
 סמיכת זקנים ועגלה ערופה
 ר' יהודה רבי יוסי
 בחמשה בשלשה
 החליצה והמיואנין בשלשה
 ולא קפליג ר' יהודה
 לא תנא כדו ביה
 He retracted, and agrees that
 רב פפא עבד עובדא בחמשה
 לפרסומי מילתא
 that she may now marry anyone
 aside for a Kohen

13 אמר רבא
 גר דן את חברו דבר תורה
 A convert is eligible to be a דיין to judge a fellow גר, because the Pasuk states
 מקרב אחיך תשים עליך מלך
 From among your brothers you shall appoint a king over yourselves. This teaches
 עליך הוא דבעינן מקרב אחיך
 אבל גר דן את חברו גר
 A דיין must be a Yisroel only when judging a Yisroel, but a דיין who is a גר is eligible to judge another גר.
 ואם היתה אמו מישראל
 דן אפילו ישראל
 A דיין whose father is a גר, but his mother is a Bas Yisroel, is eligible to judge a Yisroel, because he is considered a Yisroel.
 ולענין חליצה
 עד שיהא אביו ואמו מישראל
 However regarding Chalitzah, the דיין must be a Yisroel through both parents, because the Pasuk states
 ונקרא שמו בישראל בית חלוץ הנעל
 The word בישראל implies that the דיין must be a Yisroel through both parents.

13

אמר רבא
 גר דן את חברו דבר תורה
 מקרב אחיך תשים עליך מלך
 ואיך פלא דבעינן מקרב אחיך
 אבל גר דן את חברו גר
 But a דיין who is a גר is eligible to judge another גר.
 ואם היתה אמו מישראל
 דן אפילו ישראל
 ולענין חליצה
 עד שיהא אביו ואמו מישראל
 ונקרא שמו בישראל
 בית חלוץ הנעל
 The דיין must be
 a Yisroel through both parents